

LIBERAALIEN ERKAANTUMINEN DEMOKRAATEISTA

Kysymys Venäjän liberaalien erkaantumisesta demokraateista kuuluu koko vapautusliikkeen peruskysymysten joukkoon.

Mikä on tämän vapautusliikkeen heikkouden syy? Sekö, että demokraatit *eivät ole riittävän* tietoisesti ja selvästi erottuneet liberaaleista, vaan ovat antaneet niiden voimatomuuden ja horjunnan tarttua itseensä? Vaiko se, että demokraatit ovat liian aikaisin (tahi liian jyrkästi j.n.e.) erkaantuneet liberaaleista heikentäen siten „yhteisen rynnistyksen voimaa”?

Tuskinpa kukaan, jota vapauden asia kiinnostaa, ryhtyy kiistämään sitä vastaan, että tämä on mitä tärkein kysymys. Ei voida olla tietoinen vapauden kannattaja, ellei ratkaista täysin selvästi tätä kysymystä. Mutta sen ratkaisemiseksi täytyy ymmärtää, mitkä yhteiskunnalliset voimat, mitkä luokat ovat liberaalien ja mitkä demokraattien takana, mitä poliittisia pyrkimyksiä näillä luokilla on luonnostaan.

Tässä artikkelissa haluaisimme valaista tätä peruskysymystä ulkopoliittikan päivántärkeiden tapahtumien kannalta. Nykytärkeimpiä ovat tietysti toinen Balkanin sota, Bulgarian murskaaminen, sille häpeällinen rauha, joka tehtiin Bukarestissa, Venäjän epäonnistunut yritys syyttää Ranskaa siitä, ettei tämä tukenut „meitä”, ja saada rauhanehdot uuden käsittelyn alaisiksi.

„Novoje Vremja” ja „Retsh”, kuten tunnettua, ovat löytäneet yhteisen kielen tässä Ranskan syyttämisessä ja tässä Venäjän „aktiivisen” Balkanin-politiikan uudistamisyrityksessä. Ja tämä merkitsee sitä, että yhteisen kielen ovat löytäneet toisaalta maaorjuuttaja-tilanherrat ja taantumukselli-

set nationalistiset hallitsevat piirit sekä toisaalta liberaalisen porvariston tietoisimmat ja parhaiten järjestyneet piirit, joita on jo kauan vetänyt imperialistisen politiikan puoleen.

Eräs laajasti levinnyt maaseutulehti, „Kijevskaja Mysl”, joka edustaa pikkuporvarillisten demokraattien tiettyjen kerrostien katsomuksia, kirjoittaa tämän johdosta sangen opettavaisessa pääkirjoituksessaan elokuun 1. päivältä seuraavaa:

„Eivät oppositio ja nationalistit ole vaihtaneet paikkaansa” (niinkuin hra Miljukov väitti Duumassa tunnetussa puheessaan ulkopoliitikasta), „vaan liberaalit ovat erkaantuneet („Kijevskaja Myslin” kursivointi) demokraateista ja lähteneet ensin arastellen, sivuille vilkuillen, mutta sitten jo pää pystyssä sitä samaa tietä, poliittisten seikkailujen tietä, jota niiden edellä, samaten slavofiilisen lipun alla, kulkevat nationalistit”.

Ja lehti palauttaa aivan oikeutetusti mieleen yleisesti tunnettuja tosiasioita: kuinka „Retshillä” ilmeni „shovinistista intoilua”, kuinka se kehotti käymään Armenian kimppeun, marssimaan Bosporia kohti ja oli yleensä kauttaaltaan „imperialististen pyrkimysten” vallassa.

„Tukiessaan omalla riskillään Venäjän ulkopoliitikkaa”, kirjoittaa „Kijevskaja Mysl”, „joka ei voi olla muuta kuin taantumuksellis-nationalistista politiikkaa, koska maan sisäinen suunta on säilynyt sellaisena, liberaalit ovat ottaneet kannettavakseen tästä tukemisesta johtuvan poliittisenkin vastuun”.

Kiistaton totuus. Sitä on vain *ajatettava* loppuun saakka. Jos pitää paikkansa, että sisäpolitiikan suunta määrää Venäjän ulkopoliitiikan suunnan (ja se pitää ehdottomasti paikkansa), niin ei kai se koske ainoastaan taantumuksellisia? Ilmeisesti ei. Ilmeisesti se koskee myös liberaaleja.

Liberaalit eivät voineet „erkaantua demokraateista” ulkopoliitiikan alalla, elleivät he erkaantuneet demokraateista sisäpolitiikan alalla. „Kijevskaja Myslin” on itsensä pakko tunnustaa tämä sanoessaan, että „liberaalien poliittisen virheen luonne” „todistaa sitä, että on olemassa syvälinen elimellinen vika”.

Juuri niin! Me sanoisimme vain tuota hieman korkealentoista ja asiaa hämäävää sanontaa käyttämättä: porvariston syvälliset luokkaedut. Nämä liberaalien luokkaedut saivat heidät säikähtämään (erikoisesti vuonna 1905)

demokraattista liikettä ja kääntymään *oikealle* — sekä sisä-että ulkopoliitikassa.

Suorastaan naurettava olisi se, jonka päähän pälkähtäisi väittää, ettei kadettien tämänpäiväisellä imperialismilla ja shovinismilla ole yhteyttä vuoden 1907 keväällä esitettyyn kadettilais-lokakuulaiseen „on varjeltava Duumaa”-tunnukseen; ettei sillä, kun kadetit vuoden 1906 keväällä äänestivät paikallisten maakomiteoiden muodostamista vastaan, ole yhteyttä siihen, kun kadetit vuoden 1905 syksyllä päättivät osallistua Bulyginin Duumaan. Kaikki tämä on saman luokan *samaa* politiikkaa, luokan, joka pelkää enemmän valankumousta kuin taantumusta.

Eräs Venäjän vapautusliikkeen heikkouden perussyistä on se, etteivät pikkuporvariston laajat kerrokset yleensä eivätkä muun muassa pikkuporvarilliset poliitikot, kirjailijat ja aatteelliset johtajat ymmärrä tuota totuutta.

Niistä liberaalien levittämistä taruista huolimatta, joissa nämä ovat panneet syyn vasemmistolaisten „leppymättömyyden” kontolle verhotakseen omia askeleitaan, joita he ovat ottaneet pyrkiessään sovintoon oikeistolaisien kanssa, työläisdemokraatit eivät ole koskaan pitäneet liberaaleja ja oikeistolaisia „pelkkänä taantumuksellisena massana”⁸², he eivät ole koskaan kieltäytyneet *käyttämästä* niiden välistä epäsovua (vaikkapa esimerkiksi Duuman vaalien toisessa vaiheessa) vapautusliikkeen etujen *hyväksi*. Mutta he ovat asettaneet — ja heidän täytyy aina asettaa — tehtäväkseen *neutralisoida* liberaalien horjunta, liberaalien, jotka voivat „viehättyä” imperialismiin Stolypinin tai Maklakovin aikakaudella.

Venäjän demokraatit eivät voi ottaa yhtään ainoata vakavaa askelta eteenpäin, elleivät he tajua niitä syvällisiä luokkajuuria, mitkä *erottavat* liberaalit ja demokraatit toisistaan, elleivät he levitä tätä tietoisuutta *joukkoihin*, elleivät he opi siten neutralisoimaan sitä petosta ja horjuntaa, jota liberaaleilla ilmenee „kansanvapauden” asiaa kohtaan. Ilman sitä on turha puhuakaan mistään vapautusliikkeen menestyksistä.